

Utgift

En utgift uppstår när företaget erhåller en faktura eller ett kvitto. Det är ankomstdatumet som definierar när din utgift uppstår. På fakturan är utgiften fakturavärdet exklusive moms. En utgift är företagets utbetalning minus moms.

Faktura

Utgift		10 000 kr.		12 500 x 0,80
Moms, 25 %	+	2 500 kr.		
Utbetalning	=	12 500 kr.		10 000 x 1,25

Utbetalning

En utbetalning uppstår när företaget betalar ut pengar; kontant eller från ett bankkonto. En utbetalning består av två variabler; utgift plus moms.

Kostnad

En kostnad är en periodiserad utgift; en förbrukning.
Den uppstår när din vara och/eller tjänst levereras/förbrukas.

Avskrivning

En avskrivning = en förbrukning = en kostnad = en värdeminskning.
En avskrivning erhålls via formeln; utgift ÷ ekonomisk livslängd.

Varukostnad

Under året köper företaget in varor som ska tillverkas, förädlas eller säljas vidare. Värdet på dessa varor bokförs som varuinköp. När varorna har använts eller sålts vidare är de förbrukade. Värdet på dessa varor kallas varukostnad.

Lager

Med lager menas inte ett fysisk lager med saker. Det är en bokföringsmässig term som visar de varor som fortfarande finns kvar över bokslutsdagen. De flyttas bokföringsmässigt från kontot "varuinköp" över till kontot "lager" vid företagets bokslut. Används för att räkna fram företagets varukostnad.

Varukostnad = IB lager + årets varuinköp – UB lager.

Inkomst

En inkomst uppstår när företaget skriver en faktura eller ett kvitto. Det är fakturadatumet som definierar när din inkomst uppstår. På fakturan är inkomsten fakturavärdet exklusive moms. En inkomst är företagets inbetalning minus moms.

Faktura

Inkomst		16 000 kr.		20 000 x 0,80
Moms, 25 %	+	4 000 kr.		
Inbetalning	=	20 000 kr.		16 000 x 1,25

Inbetalning

En inbetalning uppstår när dina kunder betalar in pengar; kontant eller till ett bankkonto. En inbetalning består av två variabler; inkomst plus moms.

Intäkt

En intäkt är en periodiserad inkomst; en prestation.
Den uppstår när din vara och/eller tjänst levereras/presteras.

Faktura

[upp]

När du säljer något skrivs en faktura som lämnas eller skickas till din kund.
När du köper något erhåller du en faktura från din leverantör.

Det är fakturadatumet [när fakturan skrivs] som definierar när fakturan uppstått. Det är även fakturadatumet som definierar kredittiden. 30 dagar netto innebär att fakturan senast ska betalas 30 dagar efter fakturadatum.

Moms

Generellt ska alla företag lägga på moms på fakturavärdet. Moms är ingen kostnad eller intäkt för ett företag. Företagen ska enbart administrera moms-en till Skatteverket. Det finns tre olika momssatser; 25 %, 12 % och 6 %.

Resultat

= intäkter – kostnader.
= $p/st \times volym - RK/st \times volym - FK$.

Volymen påverkar intäkter och rörliga kostnader, men inte fast kostnad.

Bruttovinst

Används ofta i en resultatbudget-/räkning.
Bruttovinsten ska täcka fasta kostnader och ge vinst.

Bruttovinst i kr.
= intäkter – varukostnader.

Budget

En budget uttrycker framtida ekonomiska förväntningar och åtaganden för en organisation. Det är en ekonomisk uppställning över företagets aktiviteter det kommande året.

Resultatbudget

+ Intäkter.
– Kostnader.
= Resultat.

Resultatbudget

- Visar företagets långsiktiga lönsamhet.
- Visar företagets resultat [intäkter – kostnader].
- Alla siffror är exklusive moms.
- Görs oftast per verksamhetsår.

Balansbudget

+ Tillgångar.
– Skulder.
= Eget kapital, EK.

Budgeterad balansräkning - balansbudget

- Visar företagets förmögenhet vid en given balansdag.
- Visar företagets eget kapital [tillgångar – skulder].
- Alla siffror är exklusive moms.
- Görs oftast per den 31 december.

Likviditetsbudget

[upp]

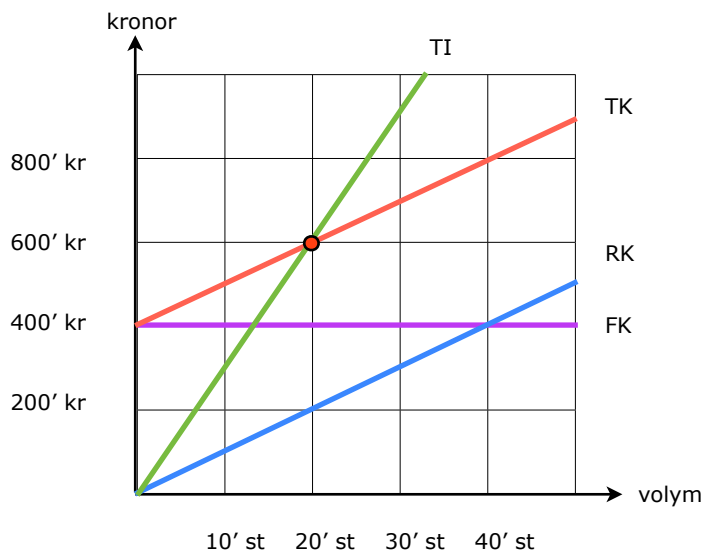
- + Ingående balans, IB
- + Inbetalningar.
- Utbetalningar.
- = Utgående balans, UB

Likviditetsbudget

- Visar företagets kortsiktiga betalningsförmåga.
- Visar företagets likviditet [pengar i kassa och på bankkonton].
- "Alla" siffror är inklusive moms.
- Görs oftast per månad.

Resultatdiagram

Ett resultatdiagram ger en grafisk bild som visar hur företagets resultat varierar med volymen. I skärningspunkten mellan linjen för totala kostnader och linjen för totala intäkter finns den kritiska punkten, nollpunkten. Modellen förutsätter att både kostnader och intäkter uppför sig linjärt.

Rörliga kostnader, RK

Kostnader som påverkas av volymen.
T ex socker, smör och mjöl hos en bagare.

Fasta kostnader, FK

Kostnader som inte påverkas av volymen.
T ex hyra, lön och marknadsföring.

Totala kostnader vid 20 000 st.

$$\begin{aligned}
 &= RK + FK. \\
 &= RK/st \times volym + FK. \\
 &= 10 \text{ kr/st} \times 20\ 000 \text{ st} + 400\ 000 \text{ kr.} \\
 &= 600\ 000 \text{ kr.}
 \end{aligned}$$

Totala intäkter

$$\begin{aligned}
 &= \text{pris/st} \times \text{volym.} \\
 &= 30 \text{ kr/st} \times 20\ 000 \text{ st.} \\
 &= 600\ 000 \text{ kr.}
 \end{aligned}$$

Nollpunkt

[upp]

Den punkt där $TI = TK$. I punkten är resultatet = 0.
Kallas även för break-even eller kritisk punkt.

Täckningsbidrag

= pris/st - RK/st.
= 30 kr/st - 10 kr/st.
= 20 kr/st.

Kritisk volym

Visar vid vilken volym nollpunkten uppstår.

Kritisk volym; nollpunktsvolym.
= $FK \div TB/st.$
= $400\ 000\ kr \div 20\ kr/st.$
= 20 000 st.

Kritisk omsättning

Visar vid vilken omsättning nollpunkten uppstår.

Kritisk omsättning; nollpunktsomsättning.
= nollpunktsvolym x pris/st.
= $20\ 000\ st \times 30\ kr/st.$
= 600 000 kr.

Säkerhetsmarginal

Skillnaden mellan verklig volym och kritisk volym. Den visar hur stor din marginal är i antal innan företaget når sin nollpunkt och kanske lägre och därmed visar en förlust.

Säkerhetsmarginalen i styck
= verklig volym - NP volym.
= $35\ 000\ st - 20\ 000\ st.$
= 15 000 st.

Säkerhetsmarginalen i procent
= Säkerhetsmarginal i st \div verklig volym.
= $15\ 000\ st \div 35\ 000\ st \times 100.$
= 42,86 %.

Pålägg & marginal

Pålägg i kronor = marginal i kronor = bruttovinst i kronor.

Påläggsprocent

Pålägg och påläggsprocent räknas normalt ut i en förkalkyl.
= pålägg i kronor \div ingående varukostnad, IVK.
= $\text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}] = m \div [100 - m].$

Marginalprocent

Marginal och marginalprocent räknas normalt ut i en efterkalkyl.
Marginalprocent är en del av en helhet och blir därför alltid $< 100\ %$.
= marginalen i kr \div försäljningspriset exklusive moms.
= $\text{påläggsprocent} \div [100 + \text{påläggsprocent}] = p \div [100 + p].$

Prisstapeln [utifrån din resultatbudget]

[upp]

= IVK + rörelsekostnader [RK] + vinst.
= företagets intäkter [pris].

Ingående varukostnad, IVK.

= fakturakostnad + hemtagningskostnad [t ex försäkring & frakt].

Påläggsprocent

= bruttovinst i kr ÷ IVK.

Marginalprocent

= bruttovinst i kr ÷ försäljning.

Kalkylering

Du kalkylerar för att jämföra kostnader med intäkter. I många kalkyler har både kostnader och volym en framstående plats. Dina beräkningar hjälper dig att fatta beslut om hur du ska välja i olika situationer.

Syftet med kalkylering är helt enkelt att förse dig med relevant ekonomisk information som underlag för att styra företaget mot lönsamhet.

Bidragkalkylering

Ofullständig kostnadsfördelning.

Du beräknar TB som endast täcker företagets rörliga kostnader.

Täckningsbidrag, TB

Visar hur stor del butiken får behålla av en intjänad krona.

TB ska bidra till att täcka företagets FK och bidra till deras vinst.

= pris/st – RK/st [inköp/st].

Täckningsgrad, TG

Visar hur stor del butiken får behålla av en intjänad krona.

= TB/st ÷ pris/st.

Självkostnadskalkylering

Självkostnadskalkyl är en produktkalkyl med fullständig kostnadsfördelning.

Täcker företagets RK, FK och vinst.

+ Rörliga kostnader.

+ Fasta kostnader.

= Självkostnad

+ Pålägg i kronor.

= Pris exklusive moms.

Förkalkyl & efterkalkyl

En förkalkyl är ett beslutsunderlag som upprättas innan ett beslut fattas t ex om att starta produktion av en viss produkt. En förkalkyl är ofta förknippad med osäkerhet.

En efterkalkyl görs när beslutet är taget och produktionen är igång. En efterkalkyl handlar om uppföljning, kostnads kontroll, resultat analys och utvärdering